

Asia: VN/11426/2025

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtakunnallisista työvoimapula-aloista

Työvoimapula-alojen määrittelyn metodi

Metodilla, josta kerrotaan muistiossa, saadaan määriteltyä yhdeksän ammattialan listaus valtakunnallisista työvoimapula-aloista. Listaus ei paljoo poikkea hallituksen esityksen liitteenä olleesta ensimmäisestä luonnoksesta. Onko metodi hyvä ja kattava valtakunnallisten työvoimapula-alojen määrittämiseksi?

Ei

Muuta lausuttavaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset lausuvat seuraavaa:

Lähtökohtaisesti valtakunnallisten työvoimapula-alojen määrittely ja työnteko-oikeuden laajentaminen ovat työvoiman liikkuvuuden ja saatavuuden edistämisen näkökulmasta myönteisiä asioita. Metodi on kuitenkin suodattanut valtakunnalliseen listaukseen sellaiset ammattinimikkeet, joihin vaaditaan erityisosaamista, joten työvoiman liikkuvuus ei tosiasiallisesti toteudu.

Lisäksi laadullisen työvoimapulan määrittelyn metodi asettaa alueet eriarvoiseen asemaan eikä ota huomioon alueellisia eroja työvoimatarpeissa. Alueellisten linjausten vähintään 90 %:n valtakunnallinen kattavuus työvoimasta on ongelmallinen. Esimerkiksi Uudenmaan osuus koko maan työvoimasta oli vuonna 2023 34 % ja Pirkanmaan 10 %. Lisäksi esim. Hämeen ja Pohjanmaan osuus työvoimasta oli yhteensä yli 10 % ja vastaavia kahden alueen osuuksia on paljon. Näkisimme, että olisi parempi tarkastella 90 prosentin kattavuuden sijaan sitä, kuinka monella alueella ammattiryhmä on mainittu alueellisissa linjauksissa.

Lisäksi toisena määrittelyperusteena käytetty määrällinen metodi mahdollistaa sen, että työvoimapula-aloihin valikoituu sellaisia ammattinimikkeitä, joita ei ole sisällytetty yhteenkään työlupalinjaukseen. Siten metodit ovat keskenään ristiriitaisia.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset katsovat, että kriteerit tulisi määritellä siten, että alueellisuus tulisi nykyistä paremmin huomioitua. Lisäksi pelkän tilastollisen ja alueellisiin linjauksiin perustuvan tarkastelun sijaan määrittelyssä voisi käyttää myös laadullista tarkastelua. Jos määrällinen metodi määriteltäisiin väljemmin, tarkasteluun nousisi enemmän nimikkeitä, joiden osalta voitaisiin tehdä tarkastelua laadullisin perustein. Tällöin listalle voitaisiin valikoida esiin nousevista nimikkeistä ne, jotka tosiasiallisesti edistävät työvoiman saamista pula-aloille ja ulkomaalaisten työntekijöiden mahdollisuuksia löytää uusi työ Suomesta työvoimapula-alalta.

Määttä Hanna

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus - Lausunto on Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskusten yhteinen